

KURSPLAN

Juridik, handläggning och dokumentation i socialt arbete , 30 högskolepoäng

Law and Legal Science in Social Work, 30 credits

Kurskod:	HJHN12	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningsrådet 2021-10-12	Utbildningsområde:	Vård
Reviderad av:	Utbildningsrådet 2023-04-11	Ämnesgrupp:	JU1
Gäller fr.o.m.:	2023-08-28	Fördjupning:	G2F
Version:	4	Huvudområde:	Socialt arbete

Lärandemål

Efter genomgången kurs ska studenten, inom områdena nedan, kunna:

Kunskap och förståelse

Delkurs Civilrätt, offentlig rätt och allmän förvaltningsrätt

- redogöra för lagstiftarens intentioner, centrala civilrättsliga problem, juridiska begrepp och principers betydelse inom socialt arbete
- redogöra för lagstiftarens intentioner, centrala förvaltningsrättsliga problem, juridiska begrepp och principers betydelse inom socialt arbete
- redogöra för och diskutera rättens roll i samhället
- beskriva de styrmedel samhället har för att reglera relationen mellan enskilda personer och myndigheter

Delkurs Socialrätt med handläggning och dokumentation

- redogöra för centrala socialrättsliga problem, juridiska begrepp och principers betydelse inom socialt arbete
- redogöra för grunderna i socialtjänstlag (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lag om vård av missbrukare (LVM) samt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- redogöra för grunderna i rättsområden som psykiatrisk tvångsvård och unga som begår brott
- redogöra för de juridiska grunderna i den kommunala hälso- och sjukvården
- redogöra för grunderna i asyl- och migrationsrätt
- redogöra för straffrättsliga principer med fokus på mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer
- redogöra för lagstiftning som styr handläggning och dokumentation i socialt arbete
- redogöra för handläggning, utredning och beslut i det sociala arbetet.

Färdighet och förmåga

Delkurs Civilrätt, offentlig rätt och allmän förvaltningsrätt

- tillämpa rättsvetenskaplig metod, använda rättskällor samt annan relevant litteratur för att lösa civilrättsliga problem relevanta för socialt arbete
- tillämpa rättsvetenskaplig metod, välja och använda rättskällor för att kunna tillämpa allmänna förvaltningsrättsliga regler i socialt arbete.

Delkurs Socialrätt med handläggning och dokumentation

- tillämpa rättsvetenskaplig metod, välja och använda rättskällor för att kunna tillämpa socialrättsliga problem i socialt arbete
- identifiera och tillämpa grundläggande färdigheter i professionella samtal med klienter vid myndighetsutövning i socialt arbete
- samla in rättsmaterial som empiriska data och tillämpa textanalys
- tillämpa ett sakligt och opartiskt språk i socialt utredningsarbete
- diskutera och tillämpa relevant lagstiftning i förhållande till mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Delkurs Socialrätt med handläggning och dokumentation

- problematisera etiska överväganden och förhållningssätt under utredningsprocessen och vid dokumentation i socialt arbete
- reflektera över egen professionell utveckling i relation till myndighetsutövning inom det sociala arbetet.

Innehåll**Delkurs Civilrätt, offentlig rätt och allmän förvaltningsrätt**

- grundläggande rättsvetenskaplig metodlära, inriktad på det förvaltningsrättsliga området
- Sveriges statskick och grundlagar
- EU-rätten och dess betydelse för svensk lagstiftning
- legalitetsprincipen, likhetsprincipen, objektivitetsprincipen
- mänskliga rättigheter
- diskriminering och lika värde
- boenderätt
- grundläggande avtalsrätt
- ersättning och skadestånd
- straffrätt
- våld i nära relation
- processrätt – domstolsväsendet, förvaltningsprocessen, rättegång i olika instanser
- offentlighet, sekretess, arkiv och behandling av personuppgifter
- kommunalrätt
- handläggning och beslut inom statliga och kommunala myndigheter
- etiska aspekter i utredningsarbete
- verkställbarhet och besvär
- kontrollen över förvaltningen
- rapporteringsskyldighet för anställda
- kvalitativ textanalys

Delkurs Socialrätt med handläggning och dokumentation

- socialrättslig lagstiftning generellt
- sociala tvångslagstiftningar och dess tillämpning inom socialt arbete
- tolkning och tillämpning av socialrätt hur juridisk metod tillämpas i socialt arbete
- förarbeten, rättspraxis, författningar och andra rättskällor som tillämpas i socialt arbete
- handläggningsansvar och myndighetsutövning i socialt arbete
- målgruppsrelaterade arbetssätt i myndighetsutövning
- grundläggande samtalsmetodik i ett utredningssammanhang
- den enskildes och närståendes delaktighet i utredningsprocessen
- asyl- och migrationsrätt
- ekonomisk familjerätt, vårdnad, boende och umgänge
- utsökning, skuldsanering och konkurs
- datorsimulerat utredningsarbete
- terminsreflektion

Undervisningsformer

Kursen genomförs i form av föreläsningar, seminarier, fältstudier, övningar, datorsimulerad utredningsmiljö samt terminsreflektion.

Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt avslutade kurser, Socialt arbete, profession och kunskapsområde 15 hp, Socialt arbete, social- och välfärdspolitik 7,5 hp, Grundläggande psykologi för socionomer 7,5 hp samt genomgångna kurser, Psykologiska perspektiv i socialt arbete 7,5 hp, Sociologiska perspektiv i socialt arbete 15 hp samt Migration, integration och socialt arbete 7,5 hp (eller motsvarande kunskaper).

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs Civilrätt, offentlig rätt och allmän förvaltningsrätt

Examineras genom momenten skriftlig tentamen civilrätt, fältstudie med seminarium, rättsfallsreferat civilrätt rättsfallreferat allmän förvaltningsrätt och skriftlig tentamen allmän förvaltningsrätt

Delkurs Socialrätt med handläggning och dokumentation

Examineras genom momenten skriftlig individuell tentamen socialrätt, seminarium med tillhörande inlämningsuppgift, praktiskt moment med seminarium/vård i nära relation, inlämningsuppgift och seminarium (paruppgift), praktiskt moment/datorsimulering/ och seminarium, praktiskt gruppmoment/samtal samt terminsreflektion och seminarium.

För att erhålla Väl godkänt på hela kursen görs en sammanvägning av betyget på de moment där VG kan fås.

Kursen examineras av universitetslektor.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Skriftlig tentamen civilrätt	3 hp	U/G/VG
Fältstudie med seminarium	1,5 hp	U/G
Rättsfallsreferat civilrätt	1,5 hp	U/G
Rättsfallsreferat allmän förvaltningsrätt	1,5 hp	U/G
Skriftlig tentamen allmän förvaltningsrätt	5 hp	U/G/VG
Skriftlig individuell tentamen socialrätt	7,5 hp	U/G/VG
Seminarium med tillhörande inlämningsuppgift	1,5 hp	U/G
Praktiskt moment med seminarium/vård i nära relation	1,5 hp	U/G
Inlämningsuppgift och seminarium - paruppgift	3 hp	U/G/VG
Praktiskt moment/datorsimulering och seminarium	2 hp	U/G
Praktiskt gruppmoment/samtal	1 hp	U/G
Terminsreflektion och seminarium	1 hp	U/G

Kurslitteratur

Delkurs Civilrätt, offentlig rätt och allmän förvaltningsrätt

Bernitz, U., & Kjellgren, A. (2021). *Introduktion till EU*. Norstedts juridik.

Björkman, U., & Lundin, O. (2022). *Kommunen och lagen: en introduktion*. Iustus förlag.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber.

Clevesköld, L; Thunved A. (2022) *Sekretess: handbok för socialtjänsten*. Norstedts juridik.

Fridström Montoya, T. (Red.). (2021). *Juridik för socialt arbete*. Gleerups.

Grylin, H. & Ståhl, C. (2022). *Ärendehandläggning inom socialtjänsten: I teori och praktik*. Norstedts Juridik.

Hollander, D. & Alexius Borgström, K. (2009). *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete*. Studentlitteratur AB.

Lundberg, K., Schüldt, J., Rother-Schirren, T., Lagerstedt, A., CallSeman, C., Nordell, P., Persson, A., Radetzki, & M., Zila, (2021). *Juridik - civilrätt, straffrätt, processrätt*. Sanoma förlag.

Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Studentlitteratur AB.

Socialstyrelsen. (2012). *Sekretess- och tystnadspliktsgränser i socialtjänsten och i hälso- och*

sjukvården. <http://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2012-2-28.pdf>

Warnling Conradsson, W. (2022). *En introduktion till förvaltningsrätten*. Norstedts juridik.

Vetenskapliga artiklar, förarbeten och rättsfall tillkommer.
Senaste upplagan av kurslitteraturen ska användas.

Delkurs Socialrätt med handläggning och dokumentation

Akademikerförbundet SSR. (u.å.). *Etik i socialt arbete: Etisk kod för socialarbetare*.
www.akademsr.se/sites/default/files/files/etik_och_socialt_arbete_2017_w.pdf

Eide, T., & Eide, H. (2006). *Kommunikation i praktiken: Relationer, samspel och etik inom socialt arbete, vård och omsorg*. Liber.

Fridström Montoya, T. (Red.). (2021). *Juridik för socialt arbete*. Gleerups.

Grylin, H. & Ståhl, C. (2022). *Ärendehandläggning inom socialtjänsten: I teori och praktik*. Norstedts Juridik.

HSLF-FS 2022:39. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer*.
www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2022-6-8012.pdf

Lundgren, L., & Sunesson, P-A. (2023). *Nya sociallagarna: Med kommentarer i lydelsen den 1 januari 2023*. Norstedts juridik.

Olsson, L.M., Elgmark Andersson, E., Granlund, M. & Huus, K. (2015) Social service utilisation patterns among children with mild intellectual disability – differences between children integrated into mainstream classes and children in self-contained classes. *European Journal of Special Needs Education*, 30(2), 220–236.

Pettersson, U. (Red.) (2018). *Etik och socialtjänst: Om förutsättningarna för det sociala arbetets etik*. Gleerups.

Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Studentlitteratur AB.

Socialstyrelsen. (2021). *Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten*.
www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2021-12-7658.pdf

SOSFS 2014:5. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS*. <http://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmannarad/konsoliderade-foreskrifter/20145->

om-dokumentation-i-verksamhet-som-bedrivs-med-stod-av-sol-lvu-lvm-och-lss/

SOSFS 2014:6. *Socialstyrelsens allmänna råd om handläggning av ärenden som gäller barn och unga*. <http://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/2015-om-lex-sarah/>

Ulmestig, R., Parsland, E. & Panican, A. (2021). *Ekonomiskt bistånd: Intervention i teori och praktik*. Gleerups (Valda delar)

Senaste upplaga av kurslitteraturen ska användas.

Vetenskapliga artiklar, förarbeten och rättsfall tillkommer.

Referenslitteratur

Socialstyrelsen (2012). *Dokumentation av barnets bästa inom socialtjänsten*.

<http://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2012-6-16.pdf>

Socialstyrelsen. (2014). *Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning: Handbok för rättstillämpning vid handläggning och utförande av LSS-insatser*.

<http://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2020-10-7018.pdf>

Socialstyrelsen. (2015). *Utreda barn och unga: Handbok för socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen*. <http://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2015-1-9.pdf>

Socialstyrelsen. (2022). *Nya bestämmelser om barnets bästa när vård enligt LVU upphör - lex lilla hjärtat*. <http://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2022-6-8062.pdf>

SOSFS 2011:5. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah*.

<http://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/2015-om-lex-sarah/>

SOSFS 2013:1. *Socialstyrelsens allmänna råd om Ekonomiskt bistånd*.

www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/2013-om-ekonomiskt-bistand/